



Pohjois-Pohjanmaan metsäohjelma, toimenpiteiden päivitys

**Käsitelty metsäneuvoston kokouksessa
29.1.2018**

AMO toimenpiteiden päivitys

Tehtävä

- AMOjen toimenpiteiden tarkastaminen vastaamaan mahdollisimman hyvin ohjelmien loppukauden (2018-2020) tarpeisiin.
- Tuloksena päivitettiin AMO:n priorisoidut toimenpiteet.

Työ sisälsi:

- Arvion onnistumisesta nykyhetkeen saakka
- Arvion toimintaympäristön muutoksesta
- Tulevien toimenpiteiden määrittelyn
- Osallistamisen alueilla
- Tulevien toimenpiteiden priorisoinnin metsäneuvostossa

Päivitysprosessi

- 4.9.2017 Metsäneuvostossa käynnistettiin päivitys
- 5.11-20.12.2017 Kysely metsäneuvostolle ja aiemmin ohjelman valmisteluun osallistuneille
- 20.11.2017 Metsäneuvoston kokous
- 29.1.2018 Metsäohjelmalla vuoteen 2020 - työseminaari
- 29.1.2018 Metsäneuvoston kokous
- 2.- 9.2.2018 Metsäneuvoston kommentointi ja viimeistely

Toimenpiteet 2018 -2020

**Toimenpiteet, joita halutaan toteuttaa vuosina 2018 – 2020
Pohjois-Pohjanmaan alueellisen metsäohjelman tavoitteiden
toteuttamiseksi**

- **Toimenpiteet ja mahdollisia toteuttajia kuvattu seuraavilla dioilla:**

Puurakentamisen edistämistoimenpiteet

Ratkaisuja puuntuotannon, - korjuun ja kuljetuksen kipupisteisiin

Kalojen noususteiden poistaminen

Luonnontuotealan kehittäminen

Virkistys- ja hyvinvointipalvelujen kehittäminen

Ympäristön tilan parantaminen

Digitalisaation mahdollisuuksien ja avoimen tiedon hyödyntäminen

Tutkimus- ja tiedon jalkauttamistarpeita

Metsäalan näkyvyyden parantaminen

Puurakentamisen edistämistoimenpiteet

- **Informaatiokampanja**

- Kuntakiertue – tietoa päättäjille ja viranhaltijoille
- Teemamatkat - puutuotealanyrittäjille/metsäneuvostolle/päättäjille
- Vierailut/miniseminaarit esim. Woodpolis
- Kohderyhminä kaavoittajat, rakennuttajat(hankintavastaavat), valtuutetut, kuntastrategia
- Yhteistyötahoina puuteollisuus, rakennusteollisuus, Suomen sahat ry, Metsäkeskus

- **Kestävän rakentamisen ”riihi”**

- kestävän rakentamisen klusterin perustaminen - yrittäjät, suunnittelijat, rakennuttajat, edistämisorganisaatiot, kehittämissyhtiöt, opetus , TKI
- Verkostoituminen ja tiedonvaihto alueella, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti, kehittäminen, rahoitusmahdollisuudet

Puurakentamisen edistämistoimenpiteet

- **Täsmä- / täydennyskoulutus; kohdistettu osaamisen pullonkauloihin → osaamisen varmistaminen**
 - Talonrakentamiseen painottuva RKM- koulutus (tj/suunnittelija/työmaamestarit)
 - Puurakentamiseen ja korjausrakentamiseen painottuvia opintokursseja
 - Yhteistyön ja työelämäyhteyden tiivistäminen puunrakentamisen yritysten ja oppilaitosten välillä: graduja, opinnäytetöitä, harjoittelupaikkoja
- **Viestintä, suuri yleisö**
 - Puurakentamisen hyväksyttävyyttä
 - Metsäsertifioinnin esiintuominen/avaaminen
 - Puunkäytön kasvun perustana kestävä metsätalous



Puurakentamisen edistämistoimenpiteet

- **Puurakentamisen raaka-aineen tarpeet ja niihin vastaaminen – selvitykset, tiedotus**
 - › Puun laatuun vaikuttaminen puuntuotannossa – laatukasvatus, kiertoajat, kannattavuus
 - › Puusepänteollisuuden raaka-ainetarpeet
 - › CLT-tuotannon mahdollisuudet maakunnassa
- **Kierrätetyn raaka-aineen hyödyntäminen puurakentamisessa**
 - › kokemukset ja mallit rakentajien ja materiaalin kierrätysyritysten yhteistyö

Ratkaisuja puuntuotannon, puunkorjuun ja kuljetuksen kipupisteisiin

- **Metsätiestön ja alemman tieverkon ylläpito**
 - › Puun tiet digiaikaan –hanke (valmisteltu Metsäkeskus)
 - › Tiekuntien toiminnan aktivointi
 - › Palvelun kehittäminen
 - › Rakenteiden korjaus esim. sillat ja kääntöpaikat, tiestön täydentäminen esim. piennartasanteita lisää, innovaatiot esim. tuhkan käyttö, kalojen noususteiden poistaminen
 - › Tiedotus uudet normit, yksityistielaki
- **Energiapuun käytön lisääminen, turpeen käytön vähentäminen - Oulun Energian investointi Ouluun valmistuu 2020**
- **Tiedotus**
 - › Raaka-aineen hankinnan edellytykset ja vaikutukset, Oulun Energia

Ratkaisuja puuntuotannon, puunkorjuun ja kuljetuksen kipupisteisiin

- **Puuntuotannon töiden toteutuksen lisääminen**
 - › Yrittäjäyys
 - › Ulkomainen työvoima – osaaminen, työnantajien vastuullisuus
 - › Ammattitaitoisen työvoiman koulutuksen kehittäminen – oppisopimuskoulutus, pikakoulutusta puunkorjuukaluston kuljettajien
 - › Työn laadun varmistaminen
 - › Olemassa olevien tietolähteiden hyödyntäminen: esim. www.metsakeskus.fi Metsätyöt kartalla -palvelu
 - › Metsätoimijat ja oppilaitokset
- **Suometsien hoidon ongelmiin ratkaisuja**
 - › Vesiensuojelu suometsien käsittelyssä – puuntuotannon, ennallistamisen sekä kosteikkojen ja muun vesienhoidon tarkastelu kokonaisuutena
 - › Peitteellisen metsänkasvatuksen mahdollisuudet suometsissä
 - › Tuhkalannoituksen lisääminen
 - › Metsätoimijat, Luke

Ratkaisuja puuntuotannon, puunkorjuun ja kuljetuksen kipupisteisiin

- **Tulevaan kannustinjärjestelmään vaikuttaminen, maakunnan näkökulma**
 - › Vaikuttavuus – työlajit, ympäristön korostaminen (vesiensuojelu, Ih- hankkeet), tukitasot
 - › metsäneuvosto
- **Monitavoitteisen metsänhoidon, peitteellisen metsänkasvatuksen jalkauttaminen**
 - › hiilensidonnan, vesien suojelun, monimuotoisuuden lisäämisen, virkistyskäytön, luonnontuotteiden tuotannon mahdollisuuksien näkökulmista tietoa toimijoille ja metsänomistajille
 - › Potentiaalisten kohteiden tunnistamisen helpottaminen
 - › Monimetsä-, Digiriista- ja muiden valtakunnallisten hankkeiden tulosten jalkautus alueella
 - › Metsätoimijat, Luke

Ratkaisuja puuntuotannon, puunkorjuun ja kuljetuksen kipupisteisiin

- **Osaamisen lisääminen**
 - › Tienrakentamisen ja kunnossapidon osaaminen – perus- ja täydennyskoulutus
 - › Vesien – ja luonnonhoidon osaamisen kehittäminen
 - › Täsmäkoulutusta toimenpiteiden suunnittelijoille ja toteuttajille, valmistelussa Metsäkeskus
 - › Maanmuokkausurakoitsijoiden ammattitaidon varmistaminen
 - › METKO –hanke (valmisteltu) Metsäalan ammatillisen koulutuksen kehittäminen, oppisopimuskoulutus, nuorten hakeutuminen alalle
 - › Metsäkeskus, oppilaitokset, metsätoimijat

Kalojen nousuesteiden poistaminen

- **Esteet pois –hankemallin toimenpiteiden jalkauttaminen koko Pohjois-Pohjanmaalle**
 - › Esteet pois- hankeviestintä sidosryhmille, tiedoksi Vyyhti-verkostolle
 - › Viestintä metsänomistajille, tiekunnille, myös maanomistajien omaa aktiivisuutta
 - › Ohjeistot tiestön peruskorjaajille
 - › Vaikuttaminen kannustinjärjestelmään – rahoituksen mahdollistaminen
 - › Tiedottaminen viranomaisille – koulutukset, kannanotot lausuntovaiheissa, mukaan ohjelmiin ja strategioihin
 - › Muutettavien kohteiden inventointi, reittien priorisointi (Iijoki, Kiiminkijoki), suunnittelu, pilottikunnostuksia
 - › Metsäsuunnittelun yhteydessä, ”estebongaus” (suuri yleisö, ”lintubongaus”)
 - › Riskien tunnistaminen, huomioitava vieraslajit ja istutukset etteivät leviä esteiden poiston myötä
 - › Vesistökuormituksen vähentäminen (metsätalous, maatalous ym)
 - › Toimijoita: MH luontopalvelut, ELY liikenne ja vesistö, Metsäkeskus, Liikennevirasto, maanomistajat, kalastusalueet+ kalastusyhteisöt, kylät

Luonnontuotealan kehittäminen

- **Luonnontuotteiden keruun kehittäminen**

- › Metsänomistajien rooli luvanvaraisten luonnontuotteiden tuotannossa
- › Luonnontuoteyritysten, kerääjien ja maanomistajien verkostot
- › Tiedon ja keruuosaamisen lisääminen
- › Luonnontuotteiden huomiointi metsäsuunnittelussa (UUTU esimerkit)
- › Metsien luomusertifiointin lisääminen
- › hanke valmistelussa, Metsäkeskus, yhteistyötahot

- **Luonto- ja luonnontuoteyrittäjyydet kehittäminen**

- › Yritystoiminnan mahdollisuuksista tiedottaminen
- › Tuotteiden ja yritystoiminnan kehittäminen
- › Käynnissä mm PSK: LuotuKasvuun -hanke

Virkistys- ja hyvinvointipalvelujen kehittäminen

- **Lähivirkistyspalvelut metsissä - uudet toimintamallit**
 - › Toimijoiden verkostoituminen tehokkaiden toimintamallien tuottamiseksi rakentamiseen, kunnossapitoon ja virkistyspalvelujen tuottamiseen, käytön sujuvoittamiseen, saavutettavuuden lisäämiseen ja rahoituksen hankkimiseen
 - › paikkatiedon, some-tiedonjaon, mobiilimaksujen ja sähköisten opastuspalvelujen sekä arvioinnin mahdollisuudet
 - › PP Maakunta, kunnat, 3.sektori, asukkaat, metsänomistajat, metsätoimijat
- **Metsien hyvinvointivaikutusten esittelytoiminta**
 - › tunnettuuden lisääminen
 - › tutkimus, sote, toimijat, metsänomistajat

Ympäristön tilan parantaminen

- **Metsien käytön ohjaus kaavoituksella ja metsätalous**
 - › Metsätoimijoiden, kaavottajien ja kuntapäätäjien yhteiskoulutus
 - › Metsäkeskus, kaavoittajat, metsätoimijat
- **Metso-rahoitus**
 - › Tiedotusta maakunnan länsi- ja eteläosan arvokkaiden kohteiden saamiseksi Metso-kohteiksi
 - › 3 lk:n kohteiden kartoituksen pilotointi esim. Ylikiiminki, Kiiminki alueella
 - › Vaikuttaminen vapaaehtoisen suojelun rahoituksen jatkumiseen
 - › Metsäkeskus, ELY-keskus, metsäneuvosto
- **Vesien – ja luonnonhoidon osaamisen kehittäminen**
 - › Täsmäkoulutusta toimenpiteiden suunnittelijoille ja toteuttajille, esim. pintavalutukseen sopivien kohteiden tunnistaminen, eroosion ja kiintoainekuormituksen estäminen, tulvien hallinta sekä tärkeiden elinympäristöjen tunnistaminen ja luonnonhoidon toimenpiteet
 - › Valmistelu Metsäkeskus

Ympäristön tilan parantaminen

- **Vyyhti-verkoston toiminnan kehittäminen**
 - › Maakunnan ja eri tavoin vesistökuunnostuksen piirissä toimivien tahojen yhteistyön tiivistäminen, Verkostotoimijat
- **Metsien hiilinielukäsitteen avaaminen metsänomistajan näkökulmasta – tiedotusmateriaalia ja tiedotusta**
 - › Metsätoimijat, Luke
- **Muinaisjäännösten ja kulttuuristen kohteiden kartoitus ja paikkatiedon kautta korjuu- ja muokkauskoneiden käyttöön**



Digitalisaation mahdollisuuksien ja avoimen tiedon hyödyntäminen

- Innovaatioiden, tuotteiden ja palvelujen syntymisen edistäminen

Tutkimuksen ja tiedon jalkauttamisen tarpeita

- Metsän eri tuotantomuotojen kannattavuuteen ja tuotannon yhteensovittamiseen liittyvät kysymykset
- Hiilensidonta, ilmastonmuutoksen vaikutukset ja niihin varautuminen
- Metsien hyvinvointi- ja terveysvaikutukset, niiden kaupallistaminen
- Talousmetsien luonnonhoitotoimenpiteiden vaikuttavuus
- Vesiensuojelun selvitykset - kosteikkojen hyödyntäminen
- Luke, toimijat



Metsäalan näkyvyyden parantaminen

- **Metsäviestintä ja tapahtumat**
 - › Euroopan metsäpedagogiverkosto Pudasjärvi 2018, Suomen 4H-liitto, SMY
 - › Metsätoimijoiden mediaretkeily, Metsäkeskus ja metsätoimijat
 - › Vuosittain yksi näkyvä metsällinen tapahtuma / seminaari, Metsätoimijat



Kiitos!

ASIAKKAAT – HENKILÖSTÖ – KUMPPANIT - YHTEISKUNTA